

ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของ

เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย

FACTORS INFLUENCING THE RETENTION OF TILAPIA FARMERS
IN COMMUNITY ENTERPRISES IN CHIANG RAI PROVINCE

ศรสวรรค์ นามศรี

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สำนักวิชาการจัดการ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2567

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของ
เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย
FACTORS INFLUENCING THE RETENTION OF TILAPIA FARMERS
IN COMMUNITY ENTERPRISES IN CHIANG RAI PROVINCE

ศรสวรรค์ นามศรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สำนักวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2567

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

หน้าอนุมัติการค้นคว้าอิสระ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
ในจังหวัดเชียงราย

Factors Influencing the Retention of Tilapia Farmers in
Community Enterprises in Chiang Rai Province

ผู้ประพันธ์ ศรสวรรค์ นามศรี

คณะกรรมการสอบ

อาจารย์ ดร.ปิยธิดา เพียรลูประสิทธิ์

อาจารย์ ดร.ปรศนีย์ ณ. คีรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สาระพัด

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.ปรศนีย์ ณ. คีรี)

คณบดี

.....
(อาจารย์ ดร.ปิยธิดา เพียรลูประสิทธิ์)

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้จะสำเร็จลุล่วงมิได้หากไม่ได้รับความกรุณาชี้แนะและช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ปรีศนีย์ ณ. ศิริ ที่ให้คำปรึกษาและแนวทางในการแก้ไขข้อผิดพลาดของงานวิจัยให้มีความถูกต้อง ทำให้การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปิยธิดา เพียรลูประสิทธิ์ ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สารพัด กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์เสนอแนะแนวคิดเพิ่มเติมให้แก่ข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้าสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในการวิจัย จึงทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณสำหรับกำลังใจจากครอบครัว บิดา มารดา เพื่อนๆ ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจ สนับสนุนการศึกษา อีกทั้งอบรมสั่งสอนวิชาความรู้และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าการค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดให้แก่คณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ศรสวรรค์ นามศรี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้ประพันธ์	ศรสวรรค์ นามศรี
หลักสูตร	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ)
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ปรีศนีย์ ณ. ศิริ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย โดยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและให้เกษตรกรตระหนักถึงการเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนที่ช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาด ลดต้นทุนการผลิต และสามารถเข้าถึงทรัพยากรหรือความช่วยเหลือจากภาครัฐได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยภายในองค์กร ซึ่งประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม (2) ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย (3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด ทั้ง 3 ปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่า Sig < 0.001 และพบว่าค่า R Square ของปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน มีค่าเท่ากับ 0.698 0.664 และ 0.703 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ร้อยละ 69.80 ร้อยละ 66.40 และร้อยละ 70.30 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยภายในองค์กร, ปัจจัยภายนอกองค์กร, ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน, การตัดสินใจ, วิสาหกิจชุมชนจังหวัดเชียงราย

Independent Study Title Factors Influencing the Retention of Tilapia Farmers
in Community Enterprises in Chiang Rai Province

Author Sornsawan Namsorn

Degree Master of Business Administration
(Business Administration)

Advisor Pratsanee Nakeere, Ph. D.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the factors influencing the decision of Nile Tilapia farmers in Chiang Rai to participate in community enterprises, focusing on internal and external organizational factors as well as the competitive environment. The findings of this research will serve as a guideline for strengthening community enterprise strategies and raising farmers' awareness of the benefits of participation. These benefits include increased bargaining power in the market, reduced production costs, and improved access to resources and government support. The research employed a quantitative approach, utilizing questionnaires as the primary data collection tool. The sample consisted of 400 Nile Tilapia farmers who are members of community enterprises in Chiang Rai province. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as multiple regression analysis. The findings indicate that: (1) Internal Organizational Factors: These include aspects related to human resources, financial resources, knowledge resources, operational systems, planning, database systems, and production quality control systems. (2) External Organizational Factors: These encompass political, economic, social, technological, environmental, and legal aspects. (3) Competitive Environment Factors: These comprise the bargaining power of intermediaries, negotiation with producers, the entry of new entrepreneurs, the threat of substitute products, and competition among existing market participants. All three of these factors significantly influence the decision of tilapia farmers to participate in community enterprises, with a statistical significance level of 0.05 ($\text{Sig} < 0.001$). The R-

squared values for internal organizational factors, external organizational factors, and the competitive environment are 0.698, 0.644, and 0.703, respectively. This demonstrates that these three factors account for 69.80%, 64.40%, and 70.30% of the variance in the decision of Tilapia farmers to join community enterprises, respectively.

Keywords: Internal Organizational Factors, External Organizational Factors, Competitive Environment, Decision, Community Enterprises

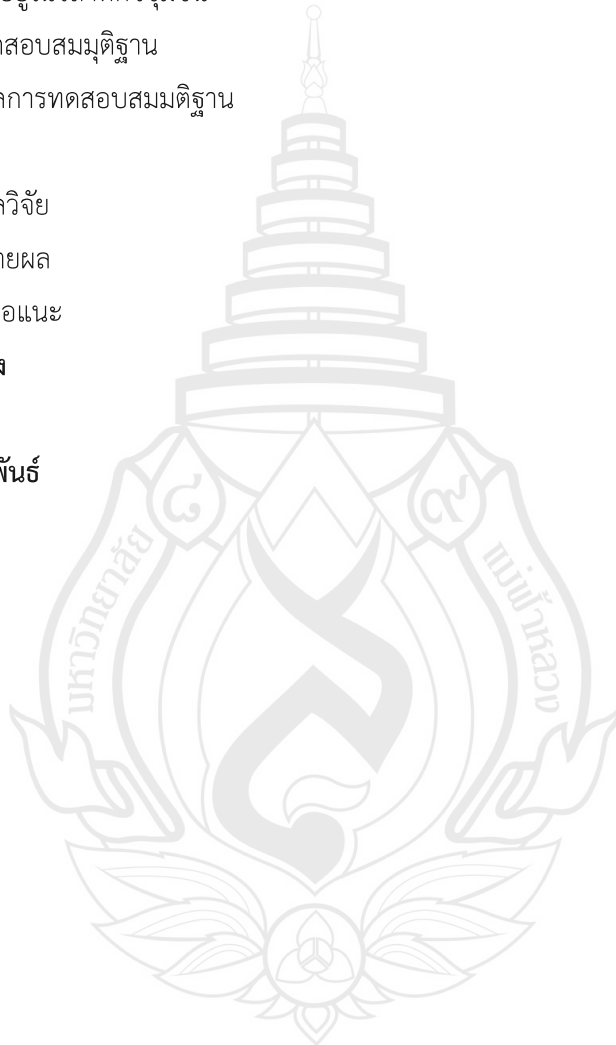

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 สมมติฐานงานวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการศึกษางานวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 ขอบเขตการวิจัย	4
1.7 คำนิยาม จำกัดความ	5
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคงอยู่	7
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร	8
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกของธุรกิจ	10
2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน	11
2.6 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
3.1 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	16
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	18
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	20
3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	21
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน	21
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล	24
4.2 ปัจจัยภายในองค์กร	27
4.3 ปัจจัยภายนอกองค์กร	32

สารบัญ

บทที่	หน้า
4.4 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน	35
4.5 การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	39
4.6 การทดสอบสมมติฐาน	40
4.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	46
5 บทสรุป	48
5.1 สรุปผลวิจัย	48
5.2 อภิปรายผล	55
5.3 ข้อเสนอแนะ	56
รายการอ้างอิง	59
ภาคผนวก	61
ประวัติผู้ประพันธ์	69

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 สรุปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	23
4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	24
4.2 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	24
4.3 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา	25
4.4 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้	25
4.5 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยง ปลานิล	26
4.6 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิก วิสาหกิจชุมชน	26
4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านบุคคล	27
4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านกลยุทธ์	28
4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านทักษะ	28
4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านระบบการปฏิบัติงาน	29
4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านโครงสร้าง	30
4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านรูปแบบการบริหาร	30
4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านค่านิยมร่วม	31
4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการเมือง	32
4.15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	32
4.16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านสังคม	33
4.17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านเทคโนโลยี	33
4.18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	34
4.19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านกฎหมาย	35
4.20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านอำนาจต่อรองพ่อค้า คนกลาง	35
4.21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการต่อรองกับผู้ผลิต	36
4.22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการเข้ามาของ ผู้ประกอบการรายใหม่	37

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการคุกคามจากสินค้าทดแทน	37
4.24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด	38
4.25 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	39
4.26 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	40
4.27 สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	40
4.28 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	41
4.29 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	42
4.30 สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	42
4.31 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	43
4.32 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	44
4.33 สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	44
4.34 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	45
4.35 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	46

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลี้ยงปลานิลถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเกษตรกรในหลายพื้นที่ของประเทศไทย เนื่องจากเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งปลานิลเป็นปลาน้ำจืดที่มีความต้องการในตลาดบริโภคภายในประเทศอย่างสม่ำเสมอ จังหวัดเชียงรายเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการเพาะเลี้ยงปลานิลอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในรูปแบบของการรวมกลุ่มกันในลักษณะวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอาชีพ พัฒนานองค์ความรู้ และเพิ่มอำนาจการต่อรองให้แก่เกษตรกรในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดสำคัญหลายประการ ทั้งในด้านปัจจัยภายนอกที่เกิดจากความไม่ต่อเนื่องของนโยบายและการนำไปปฏิบัติที่ไม่เป็นรูปธรรม รวมถึงผลกระทบจากค่าครองชีพและหนี้สินครัวเรือนที่สูงขึ้น ปัจจัยภายในที่สะท้อนถึงการขาดความเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการบริหารจัดการและทักษะบุคลากรที่ไม่เพียงพอ รวมถึงข้อจำกัดในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการวางแผนธุรกิจ กระบวนการทำงานที่ยังขาดศักยภาพในการตลาด กำหนดกลุ่มเป้าหมาย วางแผนงาน เพิ่มมูลค่าสินค้า ประยุกต์ใช้เอกลักษณ์ท้องถิ่น และจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง รวมไปถึงศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชนที่พบว่ารายได้จากการดำเนินงานส่วนใหญ่ยังไม่เพียงพอ หลายกลุ่มประสบปัญหาขาดทุน การผลิตสินค้ายังไม่ได้มาตรฐานในระดับสากล และขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวัตถุดิบ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว เพื่อลดปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย ดังนั้นในการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนไทย จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่มีปัญหาเรื่องความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐ การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว โดยแนวทางแก้ไข คือ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว จัดหาตลาดจำหน่ายสินค้าถาวร ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และกระตุ้นเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการบริโภคสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ในส่วนของปัจจัยภายใน ปัญหาหลัก ได้แก่ การขาดศักยภาพผู้บริหาร การขาดการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ส่งเสริมการเขียนแผนธุรกิจ ปลูกฝังคนรุ่นใหม่ให้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม และยกระดับมาตรฐาน

การผลิตให้ได้ตามมาตรฐานอุตสาหกรรมและสากล สำหรับกระบวนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งยังขาดความสามารถในการหาตลาด การวางแผนธุรกิจ การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการทำบัญชี ควรได้รับการแก้ไขโดยการจัดหาตลาดที่มีความมั่นคงในระยะยาว ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ดึงดูดใจ และอบรมด้านการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสุดท้าย การสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเผชิญปัญหาด้านรายได้ไม่เพียงพอและขาดความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่ม จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขด้วยการขยายตลาดผ่านการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนและตลาดต่างประเทศ จัดตั้งระบบตัวแทนจำหน่าย และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าในตลาด (สนิทเดช จินตนา และธีระพงษ์ ภูริปานิก, 2563)

งานวิจัยของ เรืองชัย ต้นสุชาติ (2556) พบว่า ห่วงโซ่คุณค่าของปลานิลในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายยังมีข้อจำกัดในด้านการจัดการและการตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร นอกจากนี้การศึกษาของ อานุภาพ วรรณคณาพล และประจวบ ฉายบุ (2548) ยังชี้ให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลยังขาดความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้เลี้ยงปลา โดยให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนการผลิตที่ควรมีผลผลิตอย่างต่อเนื่อง และมีการให้ความรู้และคำแนะนำทางวิชาการที่ถูกต้องแก่เกษตรกรเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย เพื่อช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจบริบทและปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของสมาชิก ตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดแนวทางให้กับวิสาหกิจชุมชนในการวางแผนระบบการทำงาน การพัฒนากลยุทธ์ที่จะสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนที่แข็งแกร่งขึ้นและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรและทุนในชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลกระทบต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรที่สัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

1.2.3 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีผลกระทบต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

1.3 สมมติฐานงานวิจัย

- 1.3.1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
- 1.3.2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
- 1.3.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

1.4 ขอบเขตการศึกษางานวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยทั้งภายนอกและภายในองค์กร รวมไปถึงสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

1. ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม
2. ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจากจำนวนประชากรที่ไม่ทราบแน่ชัด โดยใช้วิธีคำนวณตามสูตรของ Yamane (1967, อ้างใน ภัทธานิษฐ์ เหมาะทอง และคณะ, 2560) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงราย

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย ทำการศึกษาเป็นเวลา 4 เดือน ระหว่างเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

1.5.2 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสำหรับวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

1.5.3 เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจในการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

1.6 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย เป็นวิจัยที่ใช้การวัดเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามทำในรูปแบบการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administer Questionnaire)

1.6.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษารั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงราย

1.6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทำการศึกษปัจจัยภายในองค์กรตามแนวคิด 7-S ของ McKinsey (Waterman et al., 1980) ประกอบด้วย (1) ด้านกลยุทธ์ (2) ด้านโครงสร้าง (3) ด้านระบบการปฏิบัติงาน (4) ด้านรูปแบบ (5) ด้านบุคคล (6) ด้านทักษะ (7) ด้านค่านิยมร่วม ศึกษาปัจจัยภายนอกด้วยเครื่องมือ PESTEL Analysis โดย Francis J. Aguilar ที่ถูกพัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 1967 ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเมือง (2) ด้านเศรษฐกิจ (3) ด้านสังคม (4) ด้านเทคโนโลยี (5) ด้านสิ่งแวดล้อม (6) ด้านกฎหมาย และศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันตามทฤษฎี Porter's Five Forces Model ที่คิดค้นโดย Michael E. Porter ในปี ค.ศ. 1979 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง (2) การต่อรองกับผู้ผลิต (3) การเข้ามาใหม่ของผู้ประกอบการ (4) การคุกคามจากสินค้าทดแทน (5) การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด ที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย

1.7 คำนิยาม จำกัดความ

1.7.1 วิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพโดยการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชน เพื่อนำความรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรท้องถิ่นมาผลิตสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของตลาด ทั้งนี้รัฐบาลได้ออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนการรวมตัวของชุมชนในลักษณะดังกล่าว โดยมุ่งหวังให้เกิดการสร้างรายได้และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน คือ “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548” ซึ่งกำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการรับจดทะเบียนและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในทุกประเภทกิจการ

1.7.2 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน

สมาชิกวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ผู้ประกอบการที่ดำเนินการสอดคล้องกับวิสาหกิจชุมชน โดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนทั้งปัจจัยด้านการผลิตและเงินทุนให้กับวิสาหกิจชุมชน

1.7.3 วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

การดำเนินการของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในอำเภอฟานนั้น จะมีการเข้าร่วมกลุ่มที่ลงทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยจะได้รับการดูแลและบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชนโดยผู้นำและคณะทำงาน แต่กลุ่มจะมีสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับเกษตรกร อย่างเช่น สิทธิในการได้ซื้ออาหารปลาราคาสมาชิกหรือราคาเชื่อ ซึ่งวิสาหกิจชุมชนจะจัดหาบริษัทที่ผลิตอาหารปลามากกว่า 1 ราย เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรและลดความเสี่ยงในการผูกขาดสินค้าจากผู้ผลิต วิสาหกิจชุมชนจะมีการรับประกันราคาสำหรับผลผลิตปลาให้แก่เกษตรกร และจะเป็นผู้จัดการดูแลการจับปลาให้แก่เกษตรกร ตลอดจนรับผลผลิตปลาไปจำหน่าย โดยเกษตรกรจะต้องจ่ายค่าบริการในการจับปลาของแต่ละวันให้แก่วิสาหกิจชุมชน ดังนั้นแล้ววิสาหกิจชุมชนจึงมีหน้าที่ในการหารายได้และเงินสนับสนุนเพื่อนำไปพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในการหาตลาด และเพิ่มอำนาจต่อรองทั้งผู้ผลิตอาหารปลาและพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อปลา

1.7.4 พ่อค้าคนกลาง

พ่อค้าคนกลาง หมายถึง พ่อค้าที่มีหน้าที่รับซื้อปลานิลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลทั้งที่เป็นและไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อนำไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าแม่ค้าปลีกย่อยรายอื่น ๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัด เชียงราย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการ ศึกษา อ้างอิง และเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคงอยู่
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกของธุรกิจ
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน
- 2.6 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ชนพงษ์ อารณพิศาล (2560) กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นรูปแบบหนึ่งของการรวมกลุ่มของ ชุมชนที่มีแนวคิดและลักษณะการประกอบกิจการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งถือเป็นแนวทางสำคัญในการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นฐานรากของเศรษฐกิจที่ช่วยขับเคลื่อนชุมชนให้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ แม้ในปัจจุบันจะมีธุรกิจขนาดเล็กจำนวนมากที่ดำเนินกิจการในชุมชน แต่ยังไม่ถึงระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หรือสหกรณ์ อย่างไรก็ตามวิสาหกิจชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดการผลิตและบริโภคที่มั่นคง ส่งผลให้ชุมชนมี กำลังซื้อในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนและช่วยให้เศรษฐกิจมหภาค สามารถขับเคลื่อนไปได้ ด้วยจำนวนประชากรในชุมชนที่เป็นฐานสำคัญของประเทศ วิสาหกิจชุมชน จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของชุมชน ให้สามารถค้นพบทรัพยากรและทุนท้องถิ่น และ พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการให้เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชนที่แข็งแกร่งขึ้น สิ่งนี้ช่วยสร้างความ เชื่อมั่นและความภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่น รวมถึงสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมที่มีมาอย่างยาวนาน ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนจึงเป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนาอย่างแท้จริง ที่จะช่วยให้ชุมชนและประเทศเติบโต อย่าง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วิสาหกิจชุมชนเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจชุมชนที่ช่วยสร้างความมั่นคงในวิถีชีวิตที่พอเพียง โดยมีกลไกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้มีคุณภาพสูงขึ้น อีกทั้งยังสร้างผลประโยชน์ร่วมกันระดับสมาชิกและชุมชน การดำเนินกิจการในลักษณะบูรณาการที่เชื่อมโยงกับวงจรชีวิตของคนในชุมชนทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคงอยู่

Herzberg (1959, อ้างใน สิริินทร์ ชุ่มอินทรจักร, 2566) ได้เสนอทฤษฎีสองปัจจัย (Herzberg's Two-Factor Theory) อธิบายถึงแรงจูงใจที่ส่งผลให้บุคคลคงอยู่ในงาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับลักษณะของงาน ซึ่งส่งผลในเชิงบวกต่อทัศนคติและความพึงพอใจของพนักงาน เช่น ความสำเร็จของงาน ความเป็นภาคภูมิใจในผลงาน การได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บริหาร การได้รับมอบหมายงานที่มีความท้าทาย ซึ่งเปิดโอกาสให้พนักงานได้พัฒนาตนเอง รวมทั้งการใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าและความผูกพันต่อองค์กร

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น นโยบายองค์กร ระบบการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน สวัสดิการ และความมั่นคงในการดำรงชีพ หากปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม จะส่งผลให้พนักงานเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน แม้ว่าปัจจัยเหล่านี้จะไม่ใช่อะไรที่สร้างแรงจูงใจโดยตรง แต่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการป้องกันความไม่พอใจในงาน

ทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์และเกี่ยวพันกัน กล่าวคือ หากปัจจัยจูงใจลดลง อาจส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานถดถอย เกิดความท้อแท้ และอาจส่งผลต่อสุขภาพจิต เช่น ความเครียดหรือภาวะหมดไฟในการทำงาน ในขณะที่หากปัจจัยค้ำจุนลดลง พนักงานอาจเกิดความไม่พอใจ เบื่อหน่ายขาดแรงจูงใจ และมององค์กรในแง่ลบ ซึ่งอาจนำไปสู่การลาออกได้

Taunton, Krampitz และ Wood (1989) ได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการรักษาพนักงานให้คงอยู่ในองค์กร โดยแบ่งออกเป็น 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่

1. คุณลักษณะของพนักงาน (Employee Characteristics) รวมถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เช่น ระดับการศึกษา ภาระหน้าที่ในครอบครัว โอกาสในการเปลี่ยนงาน สัมพันธภาพกับ

องค์กร หัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงาน หากมีปัจจัยลบที่กระทบต่อตัวพนักงาน อาจก่อให้เกิดความเหนื่อยล้าและส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

2. ภาระงาน (Task Requirement) หมายถึงลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งควรเหมาะสมกับความสามารถของพนักงาน มีความท้าทาย ส่งเสริมให้พนักงานพัฒนาความรู้และทักษะตนเอง งานไม่ควรจำเจ และควรมีโอกาสในการมีส่วนร่วม เช่น การตั้งเป้าหมายหรือการวางแผนองค์กร รวมถึงการติดต่อสื่อสารที่ดีภายในองค์กร

3. คุณลักษณะขององค์กร (Organization Characteristics) ได้แก่ ค่าตอบแทน สวัสดิการ และโอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง หากองค์กรมีความยุติธรรมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของพนักงาน จะช่วยให้พนักงานรู้สึกพึงพอใจ และพร้อมจะอยู่กับองค์กรในระยะยาว

4. คุณลักษณะของผู้บริหาร (Manager Characteristics) รวมถึงรูปแบบภาวะผู้นำ ทักษะของผู้บริหาร ความยุติธรรม ความสามารถในการสื่อสาร และการสนับสนุนพนักงาน หากผู้บริหารสามารถสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วม จะทำให้พนักงานรู้สึกได้รับการยอมรับและเกิดความผูกพันกับองค์กร

จากแนวคิดเกี่ยวกับการคงอยู่ของพนักงานแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการทั้งด้านแรงจูงใจภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก หากองค์กรสามารถดูแลและบริหารจัดการปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ได้เหมาะสม จะสามารถส่งเสริมให้พนักงานมีความสุขในการทำงาน มีความภาคภูมิใจ และพร้อมจะอยู่กับองค์กรอย่างยั่งยืน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร

การจัดการองค์กรด้วยแนวคิด 7S ของ McKinsey

การบริหารจัดการองค์กรในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีกรอบแนวคิดที่สามารถเชื่อมโยงและประสานปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ หนึ่งในแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางคือ แนวคิด 7S ของ McKinsey ซึ่งได้รับการพัฒนาโดย Waterman et al. (1980) แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร โดยทั้ง 7 องค์ประกอบนี้ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ คือ แผนงานหรือยุทธศาสตร์ที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่ง โดยกลยุทธ์ควรมีความชัดเจน สอดคล้องกับโครงสร้างขององค์กร และ

สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งควรมีระบบสนับสนุนที่ช่วยให้กลยุทธ์สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

2. โครงสร้างองค์กร (Structure)

โครงสร้างองค์กร คือ การจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสายการบังคับบัญชาภายในองค์กร ซึ่งควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อรองรับกลยุทธ์ที่เปลี่ยนแปลงตามบริบทของสภาพแวดล้อม

3. ระบบ (Systems)

ระบบ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และกิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบฝึกอบรม เป็นต้น ระบบเหล่านี้ควรมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันในทุกระดับขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบการบริหาร (Style)

รูปแบบการบริหาร คือ แนวทางเฉพาะของแต่ละองค์กรในการบริหารจัดการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมองค์กร โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนทิศทางและการตัดสินใจ การมีรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมจะช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร

5. บุคลากร (Staff)

บุคลากรถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร การสรรหา การพัฒนา และการดูแลบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และแรงจูงใจที่เหมาะสม จะช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกลยุทธ์ โครงสร้าง และระบบภายในองค์กร

6. ทักษะ (Skills)

ทักษะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของบุคลากรในองค์กร ซึ่งสามารถพัฒนาและต่อยอดได้อย่างต่อเนื่อง องค์กรที่สามารถเสริมสร้างทักษะให้บุคลากรได้ตลอดเวลา จะมีศักยภาพในการแข่งขันและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ค่านิยมร่วมเป็นแกนกลางของแนวคิด 7S หมายถึงความเชื่อ แนวทาง หรือเป้าหมายที่บุคลากรในองค์กรยึดถือร่วมกัน ซึ่งจะเป็นพลังขับเคลื่อนให้ทุกคนเดินไปในทิศทางเดียวกัน และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สนับสนุนเป้าหมายขององค์กร

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกของธุรกิจ

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วยเครื่องมือ PESTEL Analysis โดย Francis J. Aguilar ในปี ค.ศ. 1967 (Aguilar, 1967) ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ด้าน ได้แก่

1. Political (การเมือง)
2. Economic (เศรษฐกิจ)
3. Social/Cultural (สังคม/วัฒนธรรม)
4. Technological (เทคโนโลยี)
5. Legal (กฎระเบียบ)
6. Ecological (สภาวะแวดล้อม)

ปัจจัยเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจภาพรวมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่จะดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาถึงโอกาสและภัยคุกคามที่มีอยู่ในพื้นที่ธุรกิจใหม่ โดยการศึกษาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมในพื้นที่ดังกล่าวอย่างละเอียด และวางแผนเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาส รวมถึงลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามให้มากที่สุด

ณัฐมน อังกูรธนโชติ (2555) อธิบายว่า สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบทางอ้อมต่อการดำเนินงานขององค์กร ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน โดยประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้:

1. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors) เช่น นโยบายของรัฐบาล เสถียรภาพทางการเมือง การปรับแก้กฎหมาย และการเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการ
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย ภาษี และอัตราค่าจ้าง ซึ่งล้วนมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์กร
3. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors) เช่น โครงสร้างประชากร ในแง่เพศและอายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี และพฤติกรรมผู้บริโภค
4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การใช้เครื่องจักรกล เทคโนโลยีสารสนเทศ และการประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ

2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

พอร์เตอร์ (Porter, 1980) เป็นนักเศรษฐศาสตร์ผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ Competition Theory ซึ่งเชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้แผนกลยุทธ์ขององค์กรในการเข้าสู่ตลาดใหม่และการบริหารการเปลี่ยนแปลง แนวคิดของเขามุ่งเน้นไปที่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ผ่านการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามจากสภาพแวดล้อมอุตสาหกรรมภายนอก รวมถึงการประเมินความน่าสนใจของอุตสาหกรรม และการกำหนดปัจจัยสนับสนุนผ่านการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม

Porter's Five Forces Model ของพอร์เตอร์ (Porter, 1980) ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ 1980 และมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางในระดับโลก โดยเฉพาะในด้านการกำหนดกลยุทธ์องค์กร โมเดลนี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์กลยุทธ์การแข่งขัน ทำให้สามารถประเมินสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 5 ประการ ได้แก่

1. การคุกคามจากผู้เข้าสู่อุตสาหกรรมใหม่ (Barriers to Entry)

ผู้ที่เข้ามาใหม่ในอุตสาหกรรมจะเพิ่มกำลังการผลิตและแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดและทรัพยากร ส่งผลให้ผู้ที่อยู่เดิมเผชิญความไม่มั่นคง

2. การแข่งขันระหว่างธุรกิจที่มีอยู่ในอุตสาหกรรม (Intensity of Rivalry among Existing Competitor)

การแข่งขันในอุตสาหกรรมเกิดจากการที่องค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กรพยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความได้เปรียบ ส่งผลกระทบต่อองค์กรอื่นและทำให้เกิดการตอบโต้

3. อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (Bargaining Power of Buyers)

อำนาจนี้เกิดจากลูกค้าที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดและเสถียรภาพของธุรกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยศักยภาพในการต่อรองของผู้ซื้อสามารถกดดันให้ผู้ขายปรับลดราคาหรือพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการเพื่อให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า

4. การคุกคามของสินค้าหรือบริการ (Pressure from Substitute)

องค์กรอาจเผชิญกับความเสี่ยงจากสินค้าหรือบริการทดแทนจากอุตสาหกรรมอื่น ซึ่งอาจเกิดขึ้นชั่วคราว เช่น เมื่อลูกค้าเปลี่ยนไปใช้สินค้าที่คล้ายกันเนื่องจากราคาสูงขึ้น หรือการทดแทนอย่างสมบูรณ์ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์แทนไม้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ การพัฒนาสินค้าให้มีคุณสมบัติที่สามารถทดแทนสินค้าจากอุตสาหกรรมอื่นได้จะช่วยสร้างความได้เปรียบในด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อป้องกันความเสี่ยงธุรกิจควรติดตามสถานการณ์และศึกษาว่าสินค้าทดแทนที่ลูกค้าอาจเลือกใช้นั้นมีระดับการทดแทนมากน้อยเพียงใด

5. อำนาจต่อรองของผู้ขายวัตถุดิบ (Bargaining Power of Supplier)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายวัตถุดิบและผู้ผลิตมีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการ ทั้งในแง่ของคุณภาพ ปริมาณของวัตถุดิบ และความตรงต่อเวลาในการส่งมอบ ล้วนมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการประเมินระดับอำนาจในการต่อรองของผู้ขายวัตถุดิบอย่างรอบคอบเพื่อวางแผนการจัดการที่เหมาะสม

ภูษณิศ เทชเถกิง (2562) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันภายในอุตสาหกรรม หมายถึงการวิเคราะห์การแข่งขันและสภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรม เพื่อระบุโอกาสและอุปสรรคที่กิจการเผชิญเพื่อใช้สนับสนุนการพัฒนากลยุทธ์ โดยพิจารณาความรุนแรงของแต่ละปัจจัยที่ถูกผลักดันจากแรงทั้ง 5 ประการ ได้แก่

1. ความรุนแรงของการแข่งขันในอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการต้องวิเคราะห์จำนวนคู่แข่งและสัดส่วนการตลาดของแต่ละรายเพื่อประเมินความคุ้มค่าของการเข้าสู่ตลาดในผลิตภัณฑ์นั้น
2. อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ ผู้ประกอบการต้องสร้างคุณค่าในสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า หากกิจการพึ่งพิงลูกค้ารายใหญ่เพียงไม่กี่ราย อาจเผชิญความเสี่ยงที่ลูกค้าจะต่อรองราคาสินค้าและบริการได้ ส่งผลให้กำไรลดลง การกำหนดกลุ่มลูกค้าให้ชัดเจนและสร้างแบรนด์ที่แข็งแกร่งจึงมีความสำคัญ
3. อำนาจต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต ควรพิจารณาผู้จัดจำหน่ายรายใดที่มีอำนาจต่อรองสูง การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการจะช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้จัดหาปัจจัยการผลิต
4. คู่แข่งรายใหม่ เป็นภัยคุกคามที่อาจทำให้ส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจลดลง การสร้างคู่มือรอบ เช่น ตราสินค้าที่แข็งแกร่ง ฐานลูกค้าจงรักภักดี และความสามารถในการบริหารต้นทุน จะช่วยป้องกันการเข้ามาของคู่แข่งใหม่ ผู้บริหารควรวิเคราะห์ทั้งการเงินของตนเองและคู่แข่ง
5. ภัยคุกคามจากผลิตภัณฑ์ทดแทน ผู้ประกอบการควรประเมินความยากง่ายในการหาสินค้าทดแทน และพิจารณาระดับราคาและคุณภาพของสินค้าทดแทนเพื่อวางแผนรับมืออย่างเหมาะสม

2.6 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 ด้านปัจจัยภายในองค์กร

ชนพงษ์ อารณพิศาล (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งมี

อิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนและการจัดสรรทรัพยากร ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล

กิตติยา ฤทธิภักดี และนวรรตน์ ลิ้มสกุล (2567) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าเครื่องแต่งกายมุสลิม (ดาหลาปาเต๊ะ) ตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนมี 7 ด้านหลัก ได้แก่ (1) การบริหารจัดการ ที่มีแผนดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและโครงสร้าง แบ่งหน้าที่ชัดเจน การเงินและบัญชีที่โปร่งใสและเป็นระบบ (2) การผลิต ที่มีการวางแผนการผลิตและสร้างเครือข่ายผลิตภัณฑ์ (3) การตลาด ที่เข้าถึงทั้งในและต่างประเทศพร้อมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ (4) ภาวะผู้นำ ของประธานกลุ่มที่มีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารและแก้ปัญหา (5) การมีส่วนร่วมของสมาชิก ที่ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและพัฒนากลุ่มร่วมกัน (6) สวัสดิการสมาชิก ที่ให้ความช่วยเหลือในยามจำเป็น และ (7) การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งรวมถึงการประสานงานกับภาครัฐและองค์กรอื่น ๆ เพื่อขอรับเงินทุนและโอกาสทางการตลาด

สิรินทร์ ชุ่มอินทรจักร (2566) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของพนักงานในบริษัทสีซึ่งแห่งหนึ่งในประเทศไทย โดยพบว่า มีสองปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของพนักงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงาน ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ความก้าวหน้าในสายอาชีพ ผู้บังคับบัญชา และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยทั้งสามด้านมีผลเชิงบวกต่อการคงอยู่ของพนักงาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บังคับบัญชามีอิทธิพลต่อการคงอยู่มากที่สุด รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความก้าวหน้าในสายอาชีพตามลำดับ อีกทั้งยังพบว่า ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กรในมิติของการคงอยู่ ก็มีผลต่อการตัดสินใจของพนักงานในการทำงานกับองค์กรอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

2.6.2 ด้านปัจจัยภายนอกองค์กร

ภรณ์ี หลาวทอง (2559) ศึกษาเรื่อง ตัวแบบการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในประเทศไทย พบว่า ทรัพยากรพื้นฐานระบบการทำงาน และบทบาทของภาครัฐ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจความสามารถทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานขององค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้ ความสามารถทางการแข่งขันยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรเช่นกัน

ศิวกร อโนริย์ (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ เช่น อิสระในการบริหาร นวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง ความสามารถในการแข่งขัน และการทำงานเชิงรุก ส่งผลต่อความได้เปรียบของวิสาหกิจ

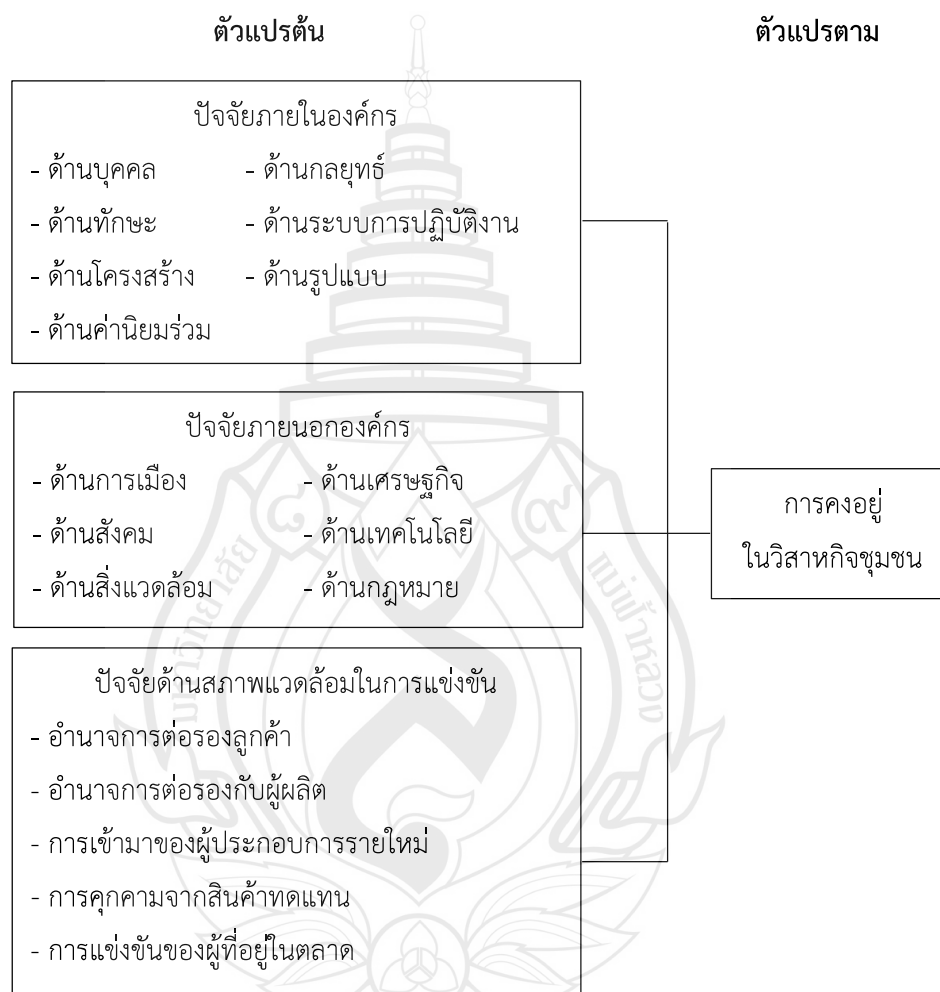
ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเทคโนโลยี ก็มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจเหล่านี้ สุดท้าย ปัจจัยด้านความได้เปรียบในการแข่งขัน เช่น การเป็นผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง การตอบสนองที่รวดเร็ว และการมุ่งตลาดเฉพาะกลุ่ม มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

2.6.3 ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

สุจิตตา หงส์ทอง (2562) ศึกษาเรื่อง โซ่อุปทานปลานิลของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลและต้นทุนต่อหน่วย กรณีศึกษา อำเภอบาง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า รูปแบบโซ่อุปทานปลานิลอำเภอบางประกอบด้วยผู้จำหน่ายปัจจัยทางการผลิต เช่น ลูกปลาอาหารปลาอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิตจะมีการส่งผ่านกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสหกรณ์ซึ่งเป็นตัวกลางในการพักสินค้าเช่นอาหารปลา ลูกปลา ไข่ที่กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน สหกรณ์ ก่อนจำหน่ายให้กับเกษตรกรและทำการพยากรณ์ปริมาณของวัตถุดิบต่าง ๆ จากปริมาณการเลี้ยงของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน สหกรณ์ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลดำเนินการเลี้ยงตามปริมาณและขนาดของบ่อที่ตัวเองมีอยู่ เมื่อปลานิลครบระยะเวลาการเลี้ยงและมีขนาดตามที่กำหนดเกษตรกรทำการแจ้งไปยังหัวหน้ากลุ่มของตนให้นำปลาขึ้นจากบ่อ กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน สหกรณ์ จะมีรถขนปลา มีคนเอาปลาออกจากบ่อ เมื่อนำปลาออกจากบ่อทำการชั่งน้ำหนักแล้วเสร็จ ทางกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน สหกรณ์ จะนำปลาไปจำหน่ายให้กับลูกค้าปลายทางที่อยู่จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ ซึ่งจะเห็นได้ว่า กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน สหกรณ์ นั้นจะเป็นผู้จัดการจัดการส่วนของต้นน้ำและปลายน้ำให้กับสมาชิกทั้งหมด แต่ถ้าเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลไม่ได้เป็นสมาชิกต้องหาปัจจัยการผลิตและหาตลาดจำหน่ายปลาด้วยตนเองซึ่งความสามารถของเกษตรกรนั้นไม่มีความสามารถที่จะหาตลาดได้ จึงต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน สหกรณ์ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงและอุปสรรคในด้านการจัดหาต้นทุนและการเข้าถึงตลาดสำหรับเกษตรกร การบริหารจัดการในส่วนของต้นน้ำและปลายน้ำช่วยสร้างความสะดวกและเสริมความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย” โดยกำหนดกรอบการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ใช้การวัดเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ ดังนี้

3.1 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังต่อไปนี้

3.1.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables)

3.2.1.1 ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม

3.2.1.2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองและการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสภาพสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย

3.2.1.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาใหม่ของผู้ประกอบการ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด

3.1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

3.2.2.1 การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงราย ซึ่งจากการค้นคว้าข้อมูลแล้วพบว่า ไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ คอแครน (Cochran, 1977) กรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรแน่ชัด ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ตามสูตรคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{Z^2(p - p^2)}{e^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

p = สัดส่วนของประชากรที่เลือกสุ่ม

e = ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของการสุ่มตัวอย่าง

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

(ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า $Z = 1.96$)

แปรค่าได้ ดังนี้

$$n = \frac{(1.96)^2 \cdot 0.5 \cdot (1 - 0.5)}{(0.05)^2}$$

$$n = 384.16 \approx 385 \text{ ราย}$$

คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ เท่ากับ 385 คน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เท่ากับ 400 คน และกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ระดับร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนได้ที่ระดับร้อยละ 5

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยไม่จำกัดสถานภาพและวิชาชีพชุมชนที่สังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษา ค้นคว้า งานวิจัย รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถามที่มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของงานวิจัยครั้งนี้
2. เสนอแบบสอบถามที่ร่างไว้ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบ ทั้งความถูกต้องและเหมาะสมของการใช้คำถาม เพื่อปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ
3. สร้างข้อมูลแบบสอบถามที่มีการแก้ไขแล้ว มาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ (Pre - Test) ด้วยวิธีการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 30 ชุด
4. นำผลการทดสอบที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ถ้าหากแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นที่ไม่เป็นที่ยอมรับ ต้องทำการปรับปรุงแบบสอบถาม และทดสอบใหม่แบบสอบถามให้ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ
5. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่สนใจ

3.3.1 คำถามในแบบสอบถาม

เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกษตรกร ประกอบด้วย อายุ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปริมาณที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Closed-end Questionnaire) เลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วย 3 คำถาม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองและการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสภาพสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วย 3 คำถาม

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันของวิสาหกิจ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาใหม่ของผู้ประกอบการ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วย 3 คำถาม

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 3 คำถาม ประกอบด้วย ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

3.3.2 มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

โดยแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 5 เป็นการจัดระดับมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของ Likert Scale โดยแบ่งระดับของความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

จากการวิเคราะห์ นำคะแนนที่ได้มาทำการเฉลี่ยและแปลผล โดยใช้เกณฑ์การกำหนดช่วงเกณฑ์การกำหนดช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= (\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้นที่แบ่ง} \\ &= (5-1) / 5 = 0.80\end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์การประเมินผลในแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ มีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย	การแปลผลระดับความคิดเห็น
4.21 ถึง 5.00	มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด
3.41 ถึง 4.20	มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนมาก
2.61 ถึง 3.40	มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนปานกลาง
1.81 ถึง 2.60	มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนน้อย
1.00 ถึง 1.80	มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนน้อยที่สุด

3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	=	ค่าแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
R	=	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือประสิทธิภาพในการทำนาย
Beta	=	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
P	=	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

Sig. = ระดับนัยสำคัญทางสถิติซึ่งใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ในจังหวัดเชียงราย ข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ชุด ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม จำนวน 60 วัน โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้ทำการอธิบายคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถามในแต่ละส่วนอย่างละเอียดและชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

2) ผู้วิจัยติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ระยะเวลา 60 วัน ให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมไปถึงความเชื่อถือได้ของกลุ่มตัวอย่าง

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องเพื่อไม่ให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นในขั้นตอนถัดไป

4) ผู้วิจัยทำการจัดเรียงข้อมูล โดยการตั้งรหัสคำถามของแต่ละส่วนในแบบสอบถาม เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปวิเคราะห์ จากนั้นทำการสรุปข้อมูลที่ได้

5) ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลทั้งหมดด้วยสถิติที่เลือกใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผ่านโปรแกรม SPSS

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในหนังสือ วารสาร บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงบทความออนไลน์บนเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร และกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง (Validity) และความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.5.1 การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงหรือความถูกต้อง (Validity)

ในการตรวจสอบค่าความตรงหรือความถูกต้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเน้นความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้แน่ใจว่าเนื้อหาในแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาระบวนการตรวจสอบเริ่มจากการนำแบบสอบถามเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ พิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษารวมถึงความถูกต้องและความชัดเจนของคำถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 การทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability)

ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามที่ใช้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมบูรณ์แล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมในการวัดความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยทั่วไปหากค่าผลลัพธ์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จะถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้ สำหรับแบบสอบถามชุดนี้มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.969

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ที่ช่วยให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) เพื่อนำเสนอจำนวนและสัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงสัดส่วนของแต่ละกลุ่มต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อสะท้อนแนวโน้มค่ากลางของข้อมูล ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบ่งบอกถึงการกระจายตัวของข้อมูล และการระบุค่าคะแนนต่ำสุด (Minimum) และค่าคะแนนสูงสุด (Maximum) เพื่อกำหนดขอบเขตของข้อมูลในแต่ละตัวแปร การใช้สถิติเหล่านี้จะช่วยให้สามารถสรุปและอธิบายข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างเป็นระบบ ทำให้เห็นภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็น

ประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนหรือตัดสินใจในขั้นตอนต่อไป

3.6.2 สถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential statistic)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยตัวแปรต้นประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกองค์กร และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ในขณะที่ตัวแปรตาม คือ การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าตัวแปรต้นแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และในระดับใด การวิเคราะห์ที่เหมาะสม คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรต้นหลายตัวกับตัวแปรตามเพียงตัวเดียว การวิเคราะห์นี้ช่วยให้สามารถระบุได้ว่าปัจจัยใดมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงสามารถพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Coefficients) เพื่อวัดขนาดและทิศทางของอิทธิพลของตัวแปรต้นแต่ละตัว การใช้แนวทางวิเคราะห์เหล่านี้ช่วยให้สามารถสรุปผลได้อย่างแม่นยำและเป็นระบบ ทำให้สามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยภายใน ภายนอก และสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนหรือไม่ และในระดับใด เป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการกำหนดแนวทางพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3.1 สรุปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

Research Objective	Research Method	Population	Sample Size	Sampling Techniques	Research Tools	Data Analysis
1. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลกระทบต่อ การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยง ปลานิล	Quantitative	เกษตรกรผู้เลี้ยง ปลานิลที่เป็น สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชนซึ่งจัด ทะเบียนใน จังหวัดเชียงราย	400	Purposive Sampling	Questionnaire	Multiple Regression
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรที่สัมพันธ์ต่อ การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยง ปลานิล						Multiple Regression
3. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มี ผลกระทบต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล						Multiple Regression

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน และการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงรายจำนวน 400 คน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล และระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน รายละเอียดดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	202	50.5
หญิง	198	49.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน โดยเพศชายมีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ขณะที่เพศหญิงมีจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	35	8.8
31-35 ปี	71	17.8
36-40 ปี	66	16.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
41-45 ปี	67	16.8
46-50 ปี	80	20.0
มากกว่า 51 ปี	81	20.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 51 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 46-50 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามด้วย ช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และช่วงอายุ 41-45 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ขณะที่ช่วงอายุ 36-40 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ส่วนกลุ่มอายุไม่เกิน 30 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยม	167	41.8
มัธยมต้น	115	28.7
มัธยมปลาย	118	29.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยม จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมา คือ ผู้ที่จบมัธยมปลาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 และ ผู้ที่จบมัธยมต้น จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	99	24.8
10,000-20,000	130	32.5
20,001-30,000	91	22.8
มากกว่า 30,001	80	20.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 ตามด้วยกลุ่มที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,001 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลา

ปริมาณบ่อดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-3 บ่อ	121	30.3
4-6 บ่อ	143	35.8
7-9 บ่อ	82	20.5
10-12 บ่อ	32	8.0
13-15 บ่อ	11	2.8
มากกว่า 15 บ่อ	11	2.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบ่อดินจำนวน 4-6 บ่อ มากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา คือ ที่มี 1-3 บ่อ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ตามด้วยที่มี 7-9 บ่อ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 สำหรับกลุ่มที่มี 10-12 บ่อ มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และกลุ่มที่มี 13-15 บ่อ และมากกว่า 15 บ่อ มีจำนวนเท่ากัน คือ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์

จำนวนปีที่เป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	54	13.5
1-2 ปี	65	16.3
2-3 ปี	64	16.0
3-4 ปี	71	17.8
4-5 ปี	77	19.3
มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	69	17.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเป็นสมาชิกมาแล้ว 4-5 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 รองลงมา คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกมาแล้ว 3-4 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และกลุ่มที่เป็นสมาชิกมากกว่า 5 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามด้วยกลุ่มที่เป็นสมาชิก 1-2 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และกลุ่มที่เป็นสมาชิก 2-3 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ส่วนกลุ่มที่เป็นสมาชิกลดกว่า 1 ปี มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

4.2 ปัจจัยภายในองค์กร

ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านบุคคล

ด้านบุคคล	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	3.18	1.30	ปานกลาง	3
2. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่านมีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน	3.26	1.34	ปานกลาง	1
3. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดสรรบุคลากรตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด	3.23	1.32	ปานกลาง	2
รวม	3.22	1.32	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่านมีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน ($\bar{X}=3.26$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดสรรบุคลากรตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด ($\bar{X}=3.23$) และลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.18$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านกลยุทธ์

ด้านกลยุทธ์	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีแผนพัฒนาและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง	3.29	1.31	ปานกลาง	1
2. กลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของตลาด	3.12	1.33	ปานกลาง	3
3. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการวางแผนรองรับความเสี่ยงและความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	3.19	1.35	ปานกลาง	2
รวม	3.20	1.33	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีแผนพัฒนาและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.29$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการวางแผนรองรับความเสี่ยง และความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ($\bar{X}=3.19$) และลำดับที่ 3 คือ กลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของตลาด ($\bar{X}= 3.12$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านทักษะ

ด้านทักษะ	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การบริหารจัดการ หรือการตลาดอย่างเหมาะสม	3.30	1.30	ปานกลาง	1
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในกลุ่ม	3.24	1.31	ปานกลาง	2
3. สมาชิกสามารถนำทักษะที่มีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงได้	3.14	1.33	ปานกลาง	3
รวม	3.23	1.31	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การบริหารจัดการ หรือการตลาดอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.30$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในกลุ่ม ($\bar{X}=3.24$) สำหรับลำดับที่ 3 คือ สมาชิกสามารถนำทักษะที่มีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงได้ ($\bar{X}=3.14$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านระบบการปฏิบัติงาน

ด้านระบบการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.21	1.30	ปานกลาง	1
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการอนุรักษ์ พื้นฟู และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในชุมชน ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน	3.13	1.31	ปานกลาง	3
3. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคที่เป็นปัจจัยในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.21	1.31	ปานกลาง	2
รวม	3.18	1.31	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านระบบการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ โดยลำดับที่ 1 และลำดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.21$) และวิสาหกิจชุมชนของท่านมีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคที่เป็นปัจจัยในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.21$) สำหรับลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการอนุรักษ์ พื้นฟู และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในชุมชน ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน ($\bar{X}=3.13$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านโครงสร้าง

ด้านโครงสร้าง	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม	3.16	1.31	ปานกลาง	3
2. การสื่อสารและการประสานงานภายในวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	3.26	1.39	ปานกลาง	1
3. โครงสร้างของวิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์	3.22	1.36	ปานกลาง	2
รวม	3.21	1.35	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ การสื่อสารและการประสานงานภายในวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.26$) ลำดับที่ 2 คือ โครงสร้างของวิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X}=3.22$) และลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.16$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านรูปแบบการบริหาร

ด้านรูปแบบการบริหาร	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรได้อย่างชัดเจน	3.13	1.39	ปานกลาง	2
2. รูปแบบการบริหารของผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.10	1.37	ปานกลาง	3
3. ผู้นำมีการสื่อสารอย่างชัดเจนและสร้างแรงจูงใจให้แก่สมาชิกในวิสาหกิจ	3.17	1.35	ปานกลาง	1
รวม	3.13	1.37	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านรูปแบบการบริหารรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ผู้นำมีการสื่อสารอย่างชัดเจนและสร้างแรงจูงใจให้แก่สมาชิกในวิสาหกิจ ($\bar{X}=3.17$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.13$) และลำดับที่ 3 คือ รูปแบบการบริหารของผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.10$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านค่านิยมร่วม

ด้านค่านิยมร่วม	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจและยึดมั่นในเป้าหมายและค่านิยมร่วมกัน	3.19	1.30	ปานกลาง	2
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม	3.11	1.33	ปานกลาง	3
3. มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มสมาชิก	3.39	1.27	ปานกลาง	1
รวม	3.23	1.30	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านค่านิยมร่วมโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มสมาชิก ($\bar{X}=3.39$) ลำดับที่ 2 คือ สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจและยึดมั่นในเป้าหมายและค่านิยมร่วมกัน ($\bar{X}=3.19$) และลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X}=3.11$)

4.3 ปัจจัยภายนอกองค์กร

ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการเมือง

ด้านการเมือง	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. รัฐมีนโยบาย ข้อกำหนด และการส่งเสริมที่สนับสนุนการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชน	3.04	1.24	ปานกลาง	3
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนเกษตรกรในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	3.11	1.32	ปานกลาง	2
3. รัฐมีความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างเขตการค้าเสรีที่เอื้อต่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	3.16	1.30	ปานกลาง	1
รวม	3.10	1.28	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.10$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ รัฐมีความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างเขตการค้าเสรีที่เอื้อต่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.16$) ลำดับที่ 2 คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนเกษตรกรในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.11$) และลำดับที่ 3 คือ รัฐมีนโยบาย ข้อกำหนด และการส่งเสริมที่สนับสนุนการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.04$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. กำลังซื้อของผู้บริโภคมีมากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ	3.10	1.30	ปานกลาง	3
2. รัฐมีแหล่งทุนและสินเชื่อเพื่อสนับสนุนสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	3.18	1.28	ปานกลาง	1
3. รัฐมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายพิเศษสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	3.14	1.31	ปานกลาง	2
รวม	3.14	1.30	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ รัฐมีแหล่งทุนและสินเชื่อเพื่อสนับสนุนสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.18$) ลำดับที่ 2 คือ รัฐมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายพิเศษสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.14$) และลำดับที่ 3 คือ กำลังซื้อของผู้บริโภคมีมากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.10$)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านสังคม

ด้านสังคม	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ชุมชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน	3.23	1.28	ปานกลาง	1
2. โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศเอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน	3.07	1.31	ปานกลาง	3
3. ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการบริโภคที่เอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน เช่น ความต้องการผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น	3.19	1.32	ปานกลาง	2
	3.16	1.30	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ชุมชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$) ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการบริโภคที่เอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน เช่น ความต้องการผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=3.19$) และลำดับที่ 3 คือ โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศเอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.07$)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านเทคโนโลยี

ด้านเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. เทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยให้การจัดการวิสาหกิจชุมชนของท่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.17	1.29	ปานกลาง	2
2. เทคโนโลยีช่วยให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนของท่านได้ง่ายยิ่งขึ้น	3.15	1.31	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ด้านเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
3. เทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยให้การดำเนินการผลิตของวิสาหกิจชุมชนของท่านมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	3.22	1.35	ปานกลาง	1
รวม	3.18	1.32	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยให้การดำเนินการผลิตของวิสาหกิจชุมชนของท่านมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.22$) ลำดับที่ 2 คือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยให้การจัดการวิสาหกิจชุมชนของท่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X}=3.17$) และลำดับที่ 3 คือ เทคโนโลยีช่วยให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนของท่านได้ง่ายยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.15$)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนของท่าน	3.27	1.33	ปานกลาง	3
2. สภาพอากาศเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนของท่าน	3.31	1.36	ปานกลาง	2
3. มลพิษในสิ่งแวดล้อมทำให้การดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนของท่านล่าช้า	3.40	1.30	ปานกลาง	1
รวม	3.33	1.33	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มลพิษในสิ่งแวดล้อมทำให้การดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนของท่านล่าช้า ($\bar{X}=3.40$) ลำดับที่ 2 คือ สภาพอากาศเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

($\bar{X}=3.31$) และลำดับที่ 3 คือ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}=3.27$)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านกฎหมาย

ด้านกฎหมาย	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านได้รับใบอนุญาตในการดำเนินกิจการ	3.38	1.28	ปานกลาง	1
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านดำเนินกิจการที่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.28	1.30	ปานกลาง	2
3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทำให้วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าอยู่เสมอ	3.21	1.38	ปานกลาง	3
รวม	3.29	1.32	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านกฎหมายโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านได้รับใบอนุญาตในการดำเนินกิจการ ($\bar{X}=3.38$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านดำเนินกิจการที่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.28$) และลำดับที่ 3 คือ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทำให้วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.21$)

4.4 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านอำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง

อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. พ่อค้าคนกลางมีความพึงพอใจในสินค้าของวิสาหกิจชุมชน	3.23	1.33	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
2. วิสาหกิจชุมชนสามารถผลิตสินค้าได้เพียงพอต่อความต้องการของพ่อค้าคนกลาง	3.11	1.33	ปานกลาง	3
3. วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการหาช่องทางกระจายสินค้า เข้าถึงพ่อค้าคนกลางรายใหม่ได้	3.18	1.36	ปานกลาง	2
รวม	3.17	1.34	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านอำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลางโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อจะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 พ่อค้าคนกลางมีความพึงพอใจในสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการหาช่องทางกระจายสินค้าและเข้าถึงพ่อค้าคนกลางรายใหม่ได้ ($\bar{X}=3.18$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนสามารถผลิตสินค้าได้เพียงพอต่อความต้องการของพ่อค้าคนกลาง ($\bar{X}=3.11$)

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการต่อรองกับผู้ผลิต

การต่อรองกับผู้ผลิต	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนมีอาหารปลานิลสำเร็จรูปจากผู้ผลิตมาก	3.17	1.31	ปานกลาง	3
2. วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการจัดหาผู้ผลิตอาหารปลานิลสำเร็จรูปที่ตรงตามความต้องการของสมาชิกได้	3.24	1.33	ปานกลาง	1
3. วิสาหกิจชุมชนสามารถจัดหาอาหารปลานิลสำเร็จรูปให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกได้	3.22	1.34	ปานกลาง	2
รวม	3.21	1.33	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการต่อรองกับผู้ผลิตโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อจะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการจัดหาผู้ผลิตอาหารปลานิลสำเร็จรูปที่ตรงตามความต้องการของสมาชิกได้ ($\bar{X}=3.24$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนสามารถจัดหาอาหารปลานิล

สำเร็จรูปให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกได้ ($\bar{X}=3.22$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนมีอาหารปลอดภัยสำเร็จรูปจากผู้ผลิตมากมาย ($\bar{X}=3.17$)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่

การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าได้มาก	3.25	1.32	ปานกลาง	2
2. วิสาหกิจชุมชนมีเครือข่ายที่เกื้อหนุนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	3.22	1.33	ปานกลาง	3
3. วิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด จนเกิดฐานลูกค้าที่เหนียวแน่น	3.29	1.33	ปานกลาง	1
รวม	3.25	1.33	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่โดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด จนเกิดฐานลูกค้าที่เหนียวแน่น ($\bar{X}=3.29$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าได้มาก ($\bar{X}=3.25$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนมีเครือข่ายที่เกื้อหนุนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=3.22$)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการคุกคามจากสินค้าทดแทน

การคุกคามจากสินค้าทดแทน	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างกลุ่มลูกค้าที่มีความภักดีต่อวิสาหกิจชุมชนได้	3.26	1.32	ปานกลาง	1
2. วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อป้องกันสินค้าทดแทนได้	3.24	1.33	ปานกลาง	3
3. วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารจัดการระดับราคาสินค้าที่สามารถป้องกันสินค้าทดแทนได้	3.25	1.32	ปานกลาง	2
รวม	3.25	1.32	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการคุกคามจากสินค้าทดแทนโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างกลุ่มลูกค้าที่มีความภักดีต่อวิสาหกิจชุมชนได้ ($\bar{X}=3.26$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารจัดการระดับราคาสินค้าที่สามารถป้องกันสินค้าทดแทนได้ ($\bar{X}=3.25$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อป้องกันสินค้าทดแทนได้ ($\bar{X}=3.24$)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยด้านการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด

การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วิสาหกิจชุมชนมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว	3.23	1.40	ปานกลาง	3
2. วิสาหกิจชุมชนมีองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว	3.34	1.34	ปานกลาง	2
3. วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคได้มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว	3.47	1.35	ปานกลาง	1
รวม	3.35	1.36	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาดโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคได้มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว ($\bar{X}=3.47$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนมีองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว ($\bar{X}=3.34$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว ($\bar{X}=3.23$)

4.5 การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และ ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ปัจจัยภายในองค์กร ทั้ง 7 ด้าน ทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	3.21	0.56	ปานกลาง	1
2. การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	3.23	0.55	ปานกลาง	3
3. สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน	3.23	0.60	ปานกลาง	2
รวม	3.22	0.57	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.21$) ลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากัน คือ สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$) และ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$)

4.6 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H0: ปัจจัยภายในองค์กรไม่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H1: ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.835	.698	.692	.26889	129.312	7	392	<.001

จากตารางที่ 4.26 ค่า R เท่ากับ 0.835 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งมีค่าขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.835 และค่า R^2 เท่ากับ 0.698 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ได้ร้อยละ 69.80

ตารางที่ 4.27 สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	65.446	7	9.349	129.312	<.001b
Residual	28.342	392	.072		
Total	93.789	399			

หมายเหตุ b: นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่า Sig เท่ากับ <.001 ดังนั้นจึงสามารถยอมรับสมมติฐาน H₁ ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	Coefficients		t	Sig.
	Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients		
	B Std. Error	Beta		
(Constant)	.720 .087		8.296	<.001b
ด้านบุคคล(X ₁)	.098 .018	.166	5.444	<.001b
ด้านกลยุทธ์(X ₂)	.159 .017	.283	9.085	<.001b
ด้านทักษะ(X ₃)	.074 .018	.126	4.225	<.001b
ด้านระบบการปฏิบัติงาน(X ₄)	.132 .017	.234	7.601	<.001b
ด้านโครงสร้าง(X ₅)	.124 .016	.226	7.499	<.001b
ด้านรูปแบบการบริหาร(X ₆)	.095 .017	.170	5.457	<.001b
ด้านค่านิยมร่วม(X ₇)	.101 .018	.172	5.581	<.001b

หมายเหตุ b: นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านบุคคล (X₁) ด้านกลยุทธ์ (X₂) ด้านทักษะ (X₃) ด้านระบบการปฏิบัติงาน (X₄) ด้านโครงสร้าง (X₅) ด้านรูปแบบการบริหาร (X₆) ด้านค่านิยมร่วม (X₇) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในองค์กรทั้ง 7 ด้าน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกลยุทธ์ (Beta = 0.283) ด้านระบบการปฏิบัติงาน (Beta=0.234) ด้านโครงสร้าง (Beta=0.226) ด้านค่านิยมร่วม (Beta=0.172) ด้านรูปแบบการบริหาร (Beta=0.170) ด้านทรัพยากร ด้านบุคคล (Beta=0.166) และด้านทักษะ (Beta=0.126)

สมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H0: ปัจจัยภายนอกองค์กรไม่มีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H1: ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.815	.664	.659	.28322	129.375	6	393	<.001

จากตารางที่ 4.29 ค่า R เท่ากับ 0.815 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งมีค่าขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.815 และค่า R^2 เท่ากับ 0.664 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ได้ร้อยละ 64.40

ตารางที่ 4.30 สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	62.265	6	10.378	129.375	<.001b
Residual	31.524	393	.080		
Total	93.789	399			

หมายเหตุ b: นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่า Sig เท่ากับ <.001 ดังนั้นจึงสามารถยอมรับสมมติฐาน H_1 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	Coefficients			t	Sig.
	Unstandardized		Standardized		
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.658	.097		6.796	<.001b
ด้านการเมือง(X_1)	.091	.018	.152	5.031	<.001b
ด้านเศรษฐกิจ(X_2)	.105	.019	.174	5.685	<.001b
ด้านสังคม(X_3)	.115	.019	.192	6.165	<.001b
ด้านเทคโนโลยี(X_4)	.181	.018	.320	10.195	<.001b
ด้านสิ่งแวดล้อม(X_5)	.144	.017	.265	8.455	<.001b
ด้านกฎหมาย(X_6)	.162	.018	.290	9.176	<.001b

หมายเหตุ b: นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.31 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านการเมือง (X_1) ด้านเศรษฐกิจ (X_2) ด้านสังคม (X_3) ด้านเทคโนโลยี (X_4) ด้านสิ่งแวดล้อม (X_5) ด้านกฎหมาย (X_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกองค์กรทั้ง 6 ด้าน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเทคโนโลยี (Beta=0.320) ด้านกฎหมาย (Beta=0.290) ด้านสิ่งแวดล้อม (Beta=0.265) ด้านสังคม (Beta=0.192) ด้านเศรษฐกิจ (Beta=0.174) และด้านการเมือง (Beta=0.152)

สมมติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_0 : ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันไม่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_1 : ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.838	.703	.699	.26602	186.274	5	394	<.001

จากตารางที่ 4.32 ค่า R เท่ากับ 0.838 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งมีค่าขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.838 และค่า R^2 เท่ากับ 0.703 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ได้ร้อยละ 70.30

ตารางที่ 4.33 สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	65.908	5	13.182	186.274	<.001b
Residual	27.881	394	.071		
Total	93.789	399			

จากตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่า Sig เท่ากับ <.001 ดังนั้นจึงสามารถยอมรับสมมติฐาน H_1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

Model	Unstandardize		Standardized	t	Sig.
	d Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.889	.078		11.342	<.001b
อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง(X_1)	.148	.016	.271	9.186	<.001b
อำนาจต่อรองผู้ผลิต(X_2)	.128	.017	.222	7.436	<.001b
การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่(X_3)	.128	.018	.223	7.306	<.001b
การคุกคามจากสินค้าทดแทน(X_4)	.138	.017	.242	7.926	<.001b
การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด(X_5)	.176	.016	.331	10.864	<.001b

หมายเหตุ b: นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.34 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย อำนาจการต่อรองพ่อค้าคนกลาง (X_1) การต่อรองกับผู้ผลิต(X_2) การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่(X_3) การคุกคามจากสินค้าทดแทน(X_4) การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด(X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้ง 5 ด้าน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด($Beta=0.331$) อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง($Beta=0.271$) อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง($Beta=0.242$) การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่($Beta=0.223$) และอำนาจต่อรองผู้ผลิต($Beta = 0.222$)

4.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.35 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
1. ด้านบุคคล	ยอมรับสมมติฐาน
2. ด้านกลยุทธ์	ยอมรับสมมติฐาน
3. ด้านทักษะ	ยอมรับสมมติฐาน
4. ด้านระบบการปฏิบัติงาน	ยอมรับสมมติฐาน
5. ด้านโครงสร้าง	ยอมรับสมมติฐาน
6. ด้านรูปแบบการบริหาร	ยอมรับสมมติฐาน
7. ด้านค่านิยมร่วม	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
1. ด้านการเมือง	ยอมรับสมมติฐาน
2. ด้านเศรษฐกิจ	ยอมรับสมมติฐาน
3. ด้านสังคม	ยอมรับสมมติฐาน
4. ด้านเทคโนโลยี	ยอมรับสมมติฐาน
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	ยอมรับสมมติฐาน
6. ด้านกฎหมาย	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
1. อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง	ยอมรับสมมติฐาน
2. อำนาจต่อรองผู้ผลิต	ยอมรับสมมติฐาน
3. การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่	ยอมรับสมมติฐาน
4. การคุกคามจากสินค้าทดแทน	ยอมรับสมมติฐาน
5. การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 4.35 สามารถสรุปผลการทดสอบสมมุติฐานได้ว่า

สมมุติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย ทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัด เชียงราย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน และการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงรายจำนวน 400 คน ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลวิจัย

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน ปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล และระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนเพศชายและเพศหญิง ใกล้เคียงกัน โดยเพศชายมีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ขณะที่เพศหญิงมีจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 51 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 46-50 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามด้วยช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และช่วงอายุ 41-45 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ขณะที่ช่วงอายุ 36-40 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ส่วนกลุ่มอายุไม่เกิน 30 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า มัธยมศึกษา จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมา คือ ผู้ที่จบมัธยมปลาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 และผู้ที่จบมัธยมต้น จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน

10,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 ตามด้วยกลุ่มที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,001 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบ่อดินจำนวน 4-6 บ่อ มากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา คือ ที่มี 1-3 บ่อ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ตามด้วยที่มี 7-9 บ่อ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 สำหรับกลุ่มที่มี 10-12 บ่อ มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และกลุ่มที่มี 13-15 บ่อ และมากกว่า 15 บ่อ มีจำนวนเท่ากัน คือ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเป็นสมาชิกมาแล้ว 4-5 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 รองลงมา คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกมาแล้ว 3-4 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และกลุ่มที่เป็นสมาชิกมากกว่า 5 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามด้วยกลุ่มที่เป็นสมาชิก 1-2 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และกลุ่มที่เป็นสมาชิก 2-3 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ส่วนกลุ่มที่เป็นสมาชิกละ 1 ปี มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

5.1.2 ปัจจัยภายในองค์กร

ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม

5.1.2.1 ปัจจัยด้านด้านบุคคล

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่านมีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน ($\bar{X}=3.26$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดสรรบุคลากรตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด ($\bar{X}=3.23$) และลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.18$)

5.1.2.2 ปัจจัยด้านกลยุทธ์

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีแผนพัฒนาและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.29$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการวางแผนรองรับความเสี่ยง และความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น

ในอนาคต ($\bar{X}=3.19$) และลำดับที่ 3 คือ กลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของตลาด ($\bar{X}=3.12$)

5.1.2.3 ปัจจัยด้านทักษะ

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การบริหารจัดการ หรือการตลาดอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.30$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในกลุ่ม ($\bar{X}=3.24$) สำหรับลำดับที่ 3 คือ สมาชิกสามารถนำทักษะที่มีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงได้ ($\bar{X}=3.14$)

5.1.2.4 ปัจจัยด้านระบบการปฏิบัติงาน

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านระบบการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ โดยลำดับที่ 1 และลำดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.21$) และวิสาหกิจชุมชนของท่านมีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคที่เป็นปัจจัยในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.21$) สำหรับลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในชุมชน ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน ($\bar{X}=3.13$)

5.1.2.5 ปัจจัยด้านโครงสร้าง

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ การสื่อสารและการประสานงานภายในวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.26$) ลำดับที่ 2 คือ โครงสร้างของวิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X}=3.22$) และลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.16$)

5.1.2.6 ปัจจัยด้านรูปแบบการบริหาร

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านรูปแบบการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ผู้นำมีการสื่อสารอย่างชัดเจนและสร้างแรงจูงใจให้แก่สมาชิกในวิสาหกิจ ($\bar{X}=3.17$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรได้อย่าง

ชัดเจน ($\bar{X}=3.13$) และลำดับที่ 3 คือ รูปแบบการบริหารของผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.10$)

5.1.2.7 ปัจจัยด้านค่านิยมร่วม

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านค่านิยมร่วมโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มสมาชิก ($\bar{X}=3.39$) ลำดับที่ 2 คือ สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจและยึดมั่นในเป้าหมายและค่านิยมร่วมกัน ($\bar{X}=3.19$) และลำดับที่ 3 คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X}=3.11$)

5.1.3 ปัจจัยภายนอกองค์กร

ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย

5.1.3.1 ปัจจัยด้านการเมือง

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.10$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ รัฐมีความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างเขตการค้าเสรีที่เอื้อต่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.16$) ลำดับที่ 2 คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนเกษตรกรในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.11$) และลำดับที่ 3 คือ รัฐมีนโยบาย ข้อกำหนด และการส่งเสริมที่สนับสนุนการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.04$)

5.1.3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ รัฐมีแหล่งทุนและสินเชื่อเพื่อสนับสนุนสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.18$) ลำดับที่ 2 คือ รัฐมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายพิเศษสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.14$) และลำดับที่ 3 คือ กำลังซื้อของผู้บริโภคมีมากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.10$)

5.1.3.3 ปัจจัยด้านสังคม

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ชุมชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$) ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการบริโภคที่เอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน เช่น ความต้องการ

ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=3.19$) และลำดับที่ 3 คือ โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ
เอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.07$)

5.1.3.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเทคโนโลยีโดยรวม
อยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ
เทคโนโลยีใหม่ๆช่วยให้การดำเนินการผลิตของวิสาหกิจชุมชนของท่านมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.22$)
ลำดับที่ 2 คือ เทคโนโลยีใหม่ๆช่วยให้การจัดการวิสาหกิจชุมชนของท่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น
($\bar{X}=3.17$) และลำดับที่ 3 คือ เทคโนโลยีช่วยให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนของท่าน
ได้ง่ายยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.15$)

5.1.3.5 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวม
อยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ
มลพิษในสิ่งแวดล้อมทำให้การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนของท่านล่าช้า ($\bar{X}=3.40$) ลำดับที่ 2
คือ สภาพอากาศเอื้อต่อการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}=3.31$) และลำดับที่ 3 คือ
ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนเอื้อต่อการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}=3.27$)

5.1.3.6 ปัจจัยด้านกฎหมาย

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านกฎหมายโดยรวมอยู่
ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ
วิสาหกิจชุมชนของท่านได้รับใบอนุญาตในการดำเนินการ ($\bar{X}=3.38$) ลำดับที่ 2 คือ วิสาหกิจชุมชน
ของท่านดำเนินการที่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.28$) และลำดับที่ 3 คือ กฎหมาย
คุ้มครองผู้บริโภคทำให้วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.21$)

5.1.4 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรอง
กับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่
อยู่ในตลาด

5.1.4.1 ปัจจัยด้านอำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านอำนาจต่อรองพ่อค้า
คนกลางโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้
ลำดับที่ 1 พ่อค้าคนกลางมีความพึงพอใจในสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจ
ชุมชนมีความสามารถในการหาช่องทางกระจายสินค้าและเข้าถึงพ่อค้าคนกลางรายใหม่ได้ ($\bar{X}=3.18$)

และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนสามารถผลิตสินค้าได้เพียงพอต่อความต้องการของพ่อค้าคนกลาง ($\bar{X}=3.11$)

5.1.4.2 ปัจจัยด้านการต่อรองกับผู้ผลิต

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการต่อรองกับผู้ผลิตโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการจัดหาผู้ผลิตอาหารปลานิลสำเร็จรูปที่ตรงตามความต้องการของสมาชิกได้ ($\bar{X}=3.24$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนสามารถจัดหาอาหารปลานิลสำเร็จรูปให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกได้ ($\bar{X}=3.22$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนมีอาหารปลานิลสำเร็จรูปจากผู้ผลิตมากราย ($\bar{X}=3.17$)

5.1.4.3 ปัจจัยด้านการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่โดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด จนเกิดฐานลูกค้าที่เหนียวแน่น ($\bar{X}=3.29$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าได้มาก ($\bar{X}=3.25$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนมีเครือข่ายที่เกื้อหนุนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=3.22$)

5.1.4.4 ปัจจัยด้านการคุกคามจากสินค้าทดแทน

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการคุกคามจากสินค้าทดแทนโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างกลุ่มลูกค้าที่มีความภักดีต่อวิสาหกิจชุมชนได้ ($\bar{X}=3.26$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารจัดการระดับราคาสินค้าที่สามารถป้องกันสินค้าทดแทนได้ ($\bar{X}=3.25$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อป้องกันสินค้าทดแทนได้ ($\bar{X}=3.24$)

5.1.4.5 ปัจจัยด้านการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาดโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคได้มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว ($\bar{X}=3.47$) ลำดับที่ 2 วิสาหกิจชุมชนมีองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว ($\bar{X}=3.34$) และลำดับที่ 3 วิสาหกิจชุมชนมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากกว่าเกษตรกรรายเดี่ยว ($\bar{X}=3.23$)

5.1.5 การคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ จะเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.21$) ลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากัน คือ สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$) และ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X}=3.23$)

5.1.6 การทดสอบสมมุติฐาน

5.1.6.1 สมมุติฐานข้อ 1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

โดยวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน พบว่าปัจจัยภายในองค์กรทั้ง 7 ด้าน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกลยุทธ์ (Beta = 0.283) ด้านระบบการปฏิบัติงาน (Beta=0.234) ด้านโครงสร้าง (Beta=0.226) ด้านค่านิยมร่วม (Beta=0.172) ด้านรูปแบบการบริหาร (Beta=0.170) ด้านทรัพยากรด้านบุคคล (Beta=0.166) และด้านทักษะ (Beta=0.126)

5.1.6.2 สมมุติฐานข้อ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

โดยวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรทั้ง 6 ด้าน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเทคโนโลยี (Beta=0.320) ด้านกฎหมาย (Beta=0.290) ด้านสิ่งแวดล้อม (Beta=0.265) ด้านสังคม (Beta=0.192) ด้านเศรษฐกิจ (Beta=0.174) และด้านการเมือง (Beta=0.152)

5.1.6.3 สมมุติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

โดยวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้ง 5 ด้าน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด (Beta=0.331) อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง (Beta=0.271) อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง (Beta=0.242) การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ (Beta=0.223) และอำนาจต่อรองผู้ผลิต (Beta =0.222)

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

จากผลการศึกษาปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนพงษ์ อาภรณ์พิศาล (2560) ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและการวางแผนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติงานซึ่งต้องอาศัยระบบที่มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของกิตติยา ฤทธิภักดี และนวรรตน์ ลิ้มสกุล (2567) ที่ชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่ครอบคลุมทั้งการบริหารจัดการที่เป็นระบบ การผลิต การตลาด ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของสมาชิก สวัสดิการ และการสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับทั้งระบบการจัดการ บุคลากร และค่านิยมร่วมภายในองค์กร นอกจากนี้ สิริจันทร์ ชุ่มอินทรจักร (2566) ยังพบว่า ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรในมิติของการคงอยู่ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคลากรในการอยู่ร่วมกับองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถสะท้อนถึงบทบาทของผู้บริหาร ระบบสนับสนุน และสภาพแวดล้อมการทำงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร อันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรักษาความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน

5.2.2 ปัจจัยภายนอกองค์กรสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยง ปลานิล

จากผลการศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กร มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ หลาวทอง (2559) ที่ระบุว่า บทบาทของภาครัฐและทรัพยากรพื้นฐานจากภายนอกมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันขององค์กร รวมถึงด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่องค์กรวิสาหกิจชุมชนต้องพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในสิ่งแวดล้อม

5.2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

จากผลการศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ประกอบด้วย อำนาจการต่อรอง

พ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตตา หงส์ทอง (2562) ที่แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงและอุปสรรคในด้านการจัดหาต้นทุนและการเข้าถึงตลาดสำหรับเกษตรกร การบริหารจัดการในส่วนของต้นน้ำและปลายน้ำช่วยสร้างความสะดวกและเสริมความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสามารถนำผลการวิจัยเรื่องปัจจัยภายในเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น

- 1) การพัฒนากลยุทธ์องค์กร: ควรวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน
- 2) การปรับปรุงระบบการปฏิบัติงาน: ควรพัฒนาระบบการจัดการภายใน เช่น ระบบบัญชี การจัดการข้อมูลสมาชิก และการควบคุมกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ
- 3) การจัดโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม: ควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และจัดโครงสร้างให้ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น
- 4) การเสริมสร้างค่านิยมร่วม: ส่งเสริมความสามัคคี ความรับผิดชอบร่วมกัน และจิตสำนึกร่วมในกลุ่ม เพื่อสร้างความผูกพันและความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
- 5) การส่งเสริมภาวะผู้นำและรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม: ผู้นำควรมีความสามารถในการสื่อสาร การตัดสินใจ และการจัดการปัญหา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สมาชิก
- 6) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: ควรจัดอบรมและพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร เช่น เทคนิคการเลี้ยงปลาที่ทันสมัย การบริหารจัดการ และการตลาด
- 7) การเสริมสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ: ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของสมาชิกในการตอบสนองต่อการแข่งขันในตลาด

2. วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสามารถนำผลการวิจัยเรื่องปัจจัยภายนอกเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น

- 1) การปรับตัวตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมือง: วิสาหกิจชุมชนควรติดตามข้อมูลทางเศรษฐกิจและนโยบายการเมืองที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ

2) การสนับสนุนทางกฎหมายและสิ่งแวดล้อม: หน่วยงานภาครัฐควรออกนโยบายหรือกฎหมายที่สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เช่น มาตรการลดภาษี หรือการจัดสรรพื้นที่ผลิตที่เหมาะสม

3) การนำเทคโนโลยีมาใช้: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ เพื่อขยายตลาดและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

3. วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสามารถนำผลการวิจัยเรื่องปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น

1) การสร้างความสัมพันธ์กับพ่อค้าคนกลาง: วิสาหกิจชุมชนควรร่วมมือและเจรจาเงื่อนไขการซื้อขายที่เป็นธรรมกับพ่อค้าคนกลาง

2) การสร้างความแตกต่างในสินค้า: วิสาหกิจชุมชนควรเน้นนวัตกรรมหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผลิตภัณฑ์ เพื่อรับมือกับสินค้าทดแทน

3) การส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน: สนับสนุนการสร้างเครือข่ายระหว่างวิสาหกิจชุมชนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในตลาด

5.3.2 ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อไป

1. ศึกษาเชิงลึกถึงพลวัตของปัจจัยภายในองค์กรในระยะยาว แม้การศึกษาครั้งนี้จะระบุชัดว่าปัจจัยภายในทั้ง 7 ด้านส่งผลต่อการคงอยู่ของวิสาหกิจชุมชน แต่ยังไม่มีการติดตามผลในระยะยาวว่าการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน (เช่น การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์องค์กรหรือการสับเปลี่ยนผู้นำกลุ่ม) ส่งผลอย่างไรต่อเสถียรภาพขององค์กรในช่วง 3-5 ปี การศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นลักษณะ วิจัยติดตาม (longitudinal study) เพื่อจับการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบขององค์กรในระดับเวลา

2. เชื่อมโยงระหว่างการคงอยู่ของวิสาหกิจชุมชนกับระดับความสามารถในการแข่งขันเชิงนวัตกรรม จากผลวิจัยพบว่า เทคโนโลยีเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลสูงสุด งานวิจัยต่อไปสามารถตั้งคำถามว่า “ระดับของการนำนวัตกรรมไปใช้” มีความสัมพันธ์อย่างไรกับการอยู่รอดของวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การลดต้นทุน และการเข้าถึงตลาดดิจิทัล โดยควรใช้กรอบแนวคิดของ “ความสามารถในการแข่งขันขององค์กรขนาดเล็ก” เป็นฐานวิเคราะห์

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันของสมาชิกกับวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านค่านิยมร่วมและรูปแบบการบริหารมีผลต่อการคงอยู่ของวิสาหกิจชุมชนในระดับหนึ่ง แต่ยังสามารถวิเคราะห์ว่า “วัฒนธรรมองค์กรแบบใด” ส่งผลต่อระดับความผูกพันของสมาชิก เช่น องค์กรแบบเปิดที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเทียบกับองค์กรแบบอำนาจรวมศูนย์ นำกรอบแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมองค์กรมาวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งขึ้น

4. เปรียบเทียบวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จกับวิสาหกิจที่ประสบปัญหาหรือยุบตัว เพื่อให้ได้ข้อสรุปเชิงเปรียบเทียบและเรียนรู้ปัจจัยเชิงลึกของ "การอยู่รอด" อย่างแท้จริง งานวิจัยสามารถเลือกกรณีศึกษาของวิสาหกิจที่ยังคงอยู่และวิสาหกิจที่ล้มเหลวหรือยุติบทบาท เพื่อ

เปรียบเทียบทั้งในแง่โครงสร้าง การบริหารจัดการ และแรงจูงใจของสมาชิก วิธีวิจัยเชิงเปรียบเทียบนี้จะทำให้สามารถออกแบบ “โมเดลการอยู่รอดของวิสาหกิจชุมชน” ได้อย่างเป็นรูปธรรม

5.ศึกษาเชิงสหวิทยาการเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและจิตวิทยาของสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน จากผลวิจัยยังไม่ได้เชื่อมโยงว่าการอยู่ร่วมกันในวิสาหกิจชุมชนมีผลต่อ “คุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางอาชีพ หรือสุขภาวะทางจิตใจ” อย่างไร การศึกษาที่รวมแนวคิดจากสังคมวิทยา จิตวิทยาองค์กร และเศรษฐศาสตร์ชุมชน อาจช่วยให้เห็นภาพมิติที่ลึกกว่าเรื่องตัวแปรทางธุรกิจ และสามารถนำไปออกแบบนโยบายสาธารณะหรือโครงการพัฒนาในระดับพื้นที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กฤษฎา มุลกลาง. (2555). *การวิเคราะห์การดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหมวด
การบริการซ่อมบำรุงในจังหวัดเชียงใหม่* (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนพงษ์ อารณพิศาล. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนใน
ภาคกลางของประเทศไทย*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสยาม.
- ชำเลื่อง ศรีวิไล, ภูมิ ชันธะหัตต์ และธนิศร ยืนยง. (2565). ปัจจัยภายในองค์การและสมรรถนะหลัก
ของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาล ในจังหวัดลพบุรี. *Rajapark
Journal*, 16(48), 512-528.
- ณฐมน อังกูรธนโชติ. (2555). *สภาพแวดล้อมภายนอกและผลกระทบต่อการปฏิบัติการขององค์กร.
สำนักพิมพ์การจัดการธุรกิจ*.
- ทวีพล นิลบำรุง. (2557). *การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกในการจัดการธุรกิจ*. สำนักพิมพ์ธุรกิจ.
- นันทวัฒน์ พรเลิศกขกร. (2565). การบริหารจัดการตามแนวคิด 7S ของแมคคินซีมีอิทธิพล
อย่างมากต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. *Journal of
Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 16(2), 113-124.
- ภรณ์ หลาวทอง. (2559). *ตัวแบบการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน
ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในประเทศไทย* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ภูษณิศา เดชเถลิง. (2562). *การพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนและ พัฒนาผู้ประกอบการเพื่อ
พัฒนาพื้นที่เกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตรแบบครบวงจรในตำบลแม่เจดีย์
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย* (งานวิจัยปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- รศนา อชชะกิจ. (2537). *กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศณีย์. (2528). *การตัดสินใจและการจัดการทรัพยากรในการผลิต* (หน้า 73). สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิรินทร์ ชุ่มอินทรจักร. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของพนักงานบริษัทสีซึ่งแห่งหนึ่งใน
ประเทศ* (สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุจิตตา หงษ์ทอง, สมควร สงวนแพ่ง, ณัฐกานต์ ธรรมมอโหมงค์, คณฉัตร เนตรธिया, และธัญวิษณุ วันตะ.
(2562). *โซ่อุปทานปลานิลของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลและต้นทุนต่อหน่วย: กรณีศึกษา
อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลล้านนา.
- อานุภาพ วรรณคานาพล และประจวบ ฉายบุ. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการประกอบ
อาชีพการเลี้ยงปลาของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย.
มหาวิทยาลัยแม่โจ้*
- เริงชัย ต้นสุชาติ. (2556). *ห่วงโซ่คุณค่าของปลานิลในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย Value Chain of
Nile Tilapia in Chiang Mai and Chiang Rai Provinces*. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- โสภณ ทองปาน. (2536). *นโยบายเกษตรไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ม.ป.ท..
- Aguilar, F. J. (1967). *Scanning the Business Environment*. Macmillan.
- Porter, M. E. (2008). *Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and
competitors*. Free Press.
- Andersen, J., & Bøllingtoft, A. (2011). *Resource-based theory and organizational
capabilities*. Academic Press.
- Chamberlin, E., & Robinson, R. (1930). *The theory of monopolistic competition and
resource allocation*. Harvard University Press.
- Amit, R., & Schoemaker, P. (2012). Strategic management and resources. *Journal of
Strategic Management*, 20(3), 34-47.
- Penrose, E. T. (1995). *The theory of the growth of the firm* (2nd ed.). Oxford
University Press.
- Barney, J. B. (2012). *Gaining and sustaining competitive advantage* (4th ed.). Pearson
Education.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
ในจังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลใน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และจะนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิจัยให้มีความเที่ยงตรง ดังนั้น ข้อมูลของท่านจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะผลการศึกษาจะถูกสรุปออกมาในภาพรวม ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ ด้านทักษะ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านค่านิยมร่วม ที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน

นางสาวศรสวรรค์ นามศรี

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่านเพียงหนึ่งช่องในแต่ละคำถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 35 ปี ☐ 36 – 40 ปี
☐ 41 – 45 ปี ☐ 46 – 50 ปี ☐ มากกว่า 51 ปี
3. การศึกษา ☐ ต่ำมัธยม ☐ มัธยมต้น ☐ มัธยมปลาย
☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,001 บาท
5. ปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล
☐ 1 - 3 บ่อ ☐ 4 - 6 บ่อ ☐ 7 - 9 บ่อ
☐ 10 - 12 บ่อ ☐ 13 - 15 บ่อ ☐ มากกว่า 15 บ่อ
6. ท่านเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมาแล้วกี่ปี
☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1 – 2 ปี ☐ 2 – 3 ปี
☐ 3 – 4 ปี ☐ 4 – 5 ปี ☐ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็นด้านขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้	ระดับความคิดเห็น 5	= เห็นด้วยมากที่สุด
	ระดับความคิดเห็น 4	= เห็นด้วยมาก
	ระดับความคิดเห็น 3	= เห็นด้วยปานกลาง
	ระดับความคิดเห็น 2	= เห็นด้วยน้อย
	ระดับความคิดเห็น 1	= เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านบุคคล						
1.1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
1.2	สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่านมีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน					
1.3	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดสรรบุคลากรตามความรู้ความสามารถ และความถนัด					
2. ด้านกลยุทธ์						
2.1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีแผนพัฒนาและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง					
2.2	กลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของตลาด					
2.3	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการวางแผนรองรับความเสี่ยง และความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต					
3. ด้านทักษะ						
3.1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การบริหารจัดการ หรือการตลาดอย่างเหมาะสม					
3.2	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในกลุ่ม					
3.3	สมาชิกสามารถนำทักษะที่มีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงได้					
4. ด้านระบบการปฏิบัติงาน						
4.1	วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4.2	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในชุมชน ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน					
4.3	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคที่เป็นปัจจัยในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ระดับความคิดเห็น 3 = เห็นด้วยปานกลาง

ระดับความคิดเห็น 2 = เห็นด้วยน้อย

ระดับความคิดเห็น 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการเมือง						
1.1	รัฐมีนโยบาย ข้อกำหนด และการส่งเสริมที่สนับสนุนการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชน					
1.2	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนเกษตรกรในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
1.3	รัฐมีความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างเขตการค้าเสรีที่เอื้อต่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
2. ด้านเศรษฐกิจ						
2.1	กำลังซื้อของผู้บริโภคมีมากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ					
2.2	รัฐมีแหล่งทุนและสินเชื่อเพื่อสนับสนุนสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
2.3	รัฐมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายพิเศษสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
3. ด้านสังคม						
3.1	ชุมชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน					
3.2	โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศเอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน					
3.3	ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการบริโภคที่เอื้อต่อการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน เช่น ความต้องการผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น					
4. ด้านเทคโนโลยี						
4.1	เทคโนโลยีใหม่ๆ ช่วยให้การจัดการวิสาหกิจชุมชนของท่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4.2	เทคโนโลยีช่วยให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนของท่านได้ง่ายยิ่งขึ้น					
4.3	เทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยให้การดำเนินการผลิตของวิสาหกิจชุมชนของท่านมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น					
5. ด้านสิ่งแวดล้อม						
5.1	ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนของท่าน					
5.2	สภาพอากาศเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนของท่าน					
5.3	มลพิษในสิ่งแวดล้อมทำให้การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนของท่านล่าช้า					
6. ด้านกฎหมาย						
6.1	วิสาหกิจชุมชนของท่านได้รับใบอนุญาตในการดำเนินการ					
6.2	วิสาหกิจชุมชนของท่านดำเนินการที่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
6.3	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทำให้วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าอยู่เสมอ					

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็นด้านขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5	= เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	= เห็นด้วยมาก
ระดับความคิดเห็น 3	= เห็นด้วยปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	= เห็นด้วยน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	= เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5.1	วิสาหกิจชุมชนมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากกว่าเกษตรกรรายเดียว					
5.2	วิสาหกิจชุมชนมีองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มากกว่าเกษตรกรรายเดียว					
5.3	วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคได้มากกว่าเกษตรกรรายเดียว					

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็นด้านขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5	= เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	= เห็นด้วยมาก
ระดับความคิดเห็น 3	= เห็นด้วยปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	= เห็นด้วยน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	= เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ปัจจัยภายในองค์กร ทั้ง 7 ด้าน ทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน					
2	การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน					
3	สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทำให้ท่านคงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้

ประวัติผู้ประพันธ์

ชื่อ	ศรสวรรค์ นามศรี
ประวัติการศึกษา	
2562	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารังสีเทคนิค มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	
2563 - ปัจจุบัน	นักรังสีการแพทย์ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เชียงราย
2562 - 2563	นักรังสีการแพทย์ โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม เชียงใหม่
ทุนการศึกษา	
2555 - 2558	ทุนการศึกษาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เชียงราย

